

ВЛАСТ – ОПОЗИЦИЯ (1945–1947)

Румяна Богданова

През лятото на 1945 г. в политическото и идейното пространство на българското общество се появява контрапункт на официалната ОФ пропаганда с коренно различна оценка на политическата ситуация в страната. Старите буржоазни партии отхвърлят платформата на ОФ, а отцепилите се крила на БЗНС и БРСДП се противопоставят на онази нейна интерпретация, която БРП(к) е обявила за „единствено правилна“.

Обект на анализ в настоящата статия са идейните схващания, политическата платформа и съдбата на т. нар. ОФ опозиция БЗНС „Н. Петков“, БРСДП(обединена) и независимите интелектуалци. Поради това, че става изразител на съществуващото в различни среди недоволство от правителствената политика, че излиза със съгласувани политически действия и обща изборителна платформа, тя става главен опонент на управляващата коалиция.

Категорията „опоненти на комунистическата партия“ е значително по-широка от включените в статията опозиционни среди. Българската политическа опозиция, получила право на легална изява през есента на 1945 г., е представена от традиционните буржоазни партии – Демократическата партия, Радикалната партия (обединена), отцепилите се крила на БЗНС и БРСДП и Анархокомунистическата федерация. Това са откритите опоненти, официално регистрирани като политически партии със свои печатни органи¹. В по-широк смисъл опоненти на БРП(к) в идеен план са нейните съюзници в ОФ или десните крила в тях, за които участието в ОФ е „по-малкото зло“. Тяхното сътрудничество с комунистическата партия след 9 септември не почива на идейна основа. То има характер на политически компромис. Пресилено би било да се търсят в това сътрудничество единствено кардинални подбуди, които да обясняват политическото поведение на някои дейци. Част от представителите на некомунистическите пар-